

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/30/2021
Identifikačné číslo spisu: 4114010672
Dátum vydania rozhodnutia: 24.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4114010672.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Juraja Klimenta, na neverejnom zasadnutí konanom 24. augusta 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného H. R., v konaní o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia, o dovolaní obvineného H. R. podanom prostredníctvom obhajcu Mgr. Ing. RONALDA KOČIŠČÁKA proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 14. februára 2020, sp. zn. 4 Tos 10/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Tr. por. dovolanie obvineného H. R. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) uznesením z 10. januára 2020, sp. zn. 4 Pp 28/2014, podľa § 68 ods. 2 Tr. zák. vyslovil, že H. R. (ďalej len „obvinený“) sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody uznesením Okresného súdu Nitra z 12. novembra 2014, sp. zn. 4 Pp 28/2014, v trvaní sedem rokov neosvedčil a vykoná zvyšok trestu:

- 3 (tri) roky, 10 (desať) mesiacov a 17 (sedemnást) dní z trestu uloženého rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 28. januára 2000, sp. zn. 1 T 34/1999, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2000, sp. zn. 3 To 16/2000,
- 5 (päť) mesiacov z trestu uloženého trestným rozkazom Krajského súdu v Bratislave z 15. novembra 1997, sp. zn. 6 T 318/1997, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 13. septembra 2000, sp. zn. 6 T 318/1997, a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. októbra 2000, sp. zn. 3 To 53/2000,
- 2 (dva) roky, 6 (šesť) mesiacov a 15 (pätnásť) dní z trestu uloženého rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 13. novembra 1994, sp. zn. 2 T 18/1994, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. marca 1995, sp. zn. 1 To 17/1995, v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava z 23. januára 2001, sp. zn. 2 Pp 155/1996.

Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením zo 14. februára 2020, sp. zn. 4 Tos 10/2020, podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa ako nedôvodnú zamietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu) podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie, ktoré odôvodnil existenciou dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. e) Tr. por. Dovolanie doplnil vlastným podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 30. marca 2021.

Dovolanie bolo v zmysle § 376 Tr. por. zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátor“) sa k dovolaniu vyjadril podaním doručeným súdu prvého stupňa 19. marca 2021 a navrhol ho ako neprípustné podľa § 382 písm. f) Tr. por. odmietnuť.

Vyjadrenie prokurátora bolo doručené obvinenému a jeho obhajcovi (I. ÚS 355/2015).

Obvinený reagoval vlastnoručne písaným podaním doručeným súdu prvého stupňa 20. apríla 2021, v ktorom na margo neprípustnosti dovolania poukázal na § 368 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo. Vyjadril názor, že rozhodnutie o neosvedčení sa v skúšobnej dobe je taktiež právoplatným rozhodnutím súdu a ak v tomto konaní boli porušené ustanovenia zákona a právo na obhajobu, bolo by nemysliteľné, aby nemal právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Obvinený v rámci vyjadrenia namietal, že mu bol súdom ustanovený obhajca a nebola mu daná možnosť zvoliť si vlastného zástupcu. Uzavrel, že vyjadrenie prokurátora nepovažuje za správne a zákonné, ale len za spôsob nevyjadrovať sa k predmetným porušeniam, ktoré sú zrejmé a nesporné. Porušené právo na obhajobu je zásadným porušením jeho ústavných práv a z tohto dôvodu sa dovoľáva súdnej ochrany, ktorou je mimoriadny opravný prostriedok. Obvinený mal za to, že jeho dovolanie je zákonné a oprávnené, preto žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby vo veci konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) po preskúmaní veci zistil, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1 a ods. 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Dospel však k záveru, že dovolanie bolo podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Tr. por.

Podľa § 368 ods. 2 Tr. por. ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 369 ods. 1, veta prvá Tr. por. dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por. proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c), d) a e) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky a vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Podľa § 371 ods. 2 Tr. por. minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienkach prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienene odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienkach prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

Podľa § 382 písm. b) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že obvinený je osobou oprávnenou podať dovolanie iba z dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Prítom platí, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

V posudzovanej veci je zrejmé, že obvineným uvádzané dôvody nezodpovedajú žiadnemu z dôvodov dovolania, ale namietané chyby by bolo možné podradiť iba pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 2 Tr. por., konkrétne, že napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o výkone zvyšku trestu, po podmienkach prepustení. Ide prítom o osobitný dovolací dôvod, ktorý priznáva zákon iba ministrovi spravodlivosti.

Pre úplnosť sa žiada dodať, že ustanovenie § 371 ods. 2 Tr. por. rozširuje nielen dôvody dovolania, keď oprávňuje ministra spravodlivosti podať dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia aj vtedy, ak bolo napadnutým rozhodnutím porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe a Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienkach prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienene odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienkach prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste, ale zároveň aj okruh rozhodnutí, proti ktorým možno dovolanie z tohto dôvodu podať. Uvedené otázky sú totiž vždy predmetom iných rozhodnutí, než taxatívne vymedzených v § 368 ods. 2 Tr. por. S takýmto rozšírením okruhu dovolaní napadnutelných rozhodnutí Trestný poriadok výslovne počítá, keďže obmedzenie vyplývajúce z § 368 ods. 2 Tr. por. sa uplatní iba vtedy, ak Trestný poriadok neustanovuje inak. Nemožno preto konštatovať, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, ako navrhol prokurátor, ale toto bolo podané neoprávnenou osobou.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd dovolanie obvineného bez meritórneho preskúmania veci odmietol, pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

Nad rámec uvedeného, s ohľadom na to, že jednou z podmienok dovolacieho konania a zároveň základom pre riadne uplatňovanie práv obvineného v dovolacom konaní je aj obligatórne zastúpenie obhajcom (§ 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), považuje Najvyšší súd za potrebné vyjadriť sa k námietke

týkajúcej sa obhajcu Mgr. Ing. Ronalda Kočiščáka, ktorý obvineného aktuálne zastupuje v dovolacom konaní a poukázať na to, že tento obhajca bol ustanovený okresným súdom po tom, ako sám obvinený o jeho ustanovenie (na účely dovolacieho konania) požiadal (podanie doručené Najvyššiemu súdu 27. mája 2020, postúpené okresnému súdu 1. júna 2020) z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. V priebehu celého konania mal obvinený zároveň možnosť predložiť súdu plnú moc osvedčujúcu jeho zastupovanie iným obhajcom zvoleným podľa vlastného výberu, v dôsledku čoho by následne došlo k zrušeniu ustanoveného obhajcu súdom (§ 40 ods. 5 Tr. por.). Obvinený však toto právo nevyužil a v konaní bol zastúpený advokátom, ktorého mu v zmysle § 40 ods. 1 Tr. por. s použitím technických prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ustanovil súd. Obhajca Mgr. Ing. Ronald Kočiščák dovolanie podal včas, s príslušným odôvodnením, teda svoje povinnosti si v tomto smere splnil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.